

**ПИТАННЯ САМОКОНТРОЛЮ  
ДЛЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА  
САМОСТІЙНОГО ОСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ  
КУРСУ «СОЦІОЛОГІЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

***Тема 1. Становлення та розвиток соціології глобалізації***

1. Чим відрізняються глобалізація, глобальність, глобалізм?
2. Чи є глобалізація об'єктивним процесом? В якому сенсі? Аргументи яких дослідників Ви можете навести?
3. Які основні агенти задіяні в процесах глобалізації та які інтереси вони при цьому переслідують?
4. Як би Ви описали розподіл сил та ресурсів у процесах глобалізації?
5. Як в узагальненому вигляді описуються процеси диференціації під впливом глобальних сил та інтересів?
6. Які структурні зміни у суспільствах, обумовлені глобалізацією, Ви можете перелічити?
7. Які є рівні та виміри глобалізації? Чи є ця типологія вичерпною?
8. Які основні глобальні проблеми сучасності виділяють дослідники? Чому саме їх?

***Тема 2. Модернізація та глобалізація як соціологічні парадигми***

1. Які є культурно-історичні прообрази глобалізації? Як би Ви описали співвідношення між попередніми проектами глобалізації?
2. Які передумови розгортання глобалізації Ви вважаєте найважливішими? Чому?
3. Чи вважаєте Ви процеси конвергенції, модернізації та становлення індустріального суспільства глобалізацією, передглобалізацією чи взагалі такими, що не мають відношення до глобалізації? Чому?
4. Які особливості пізнього капіталізму примушують вважати його передумовою та простором розгортання сучасної глобалізації? Як співвідносяться пізній капіталізм та модернізація? Чому їх можна вважати ідеологемами?
5. Які Ви знаєте основні цінності модерніти? Чому їхнє врахування є значущим для дослідження глобалізації?
6. Як Ви розумієте дихотомічну пару категорій «локальне-глобальне»? Які евристичні переваги ми отримуємо від їхнього використання?

***Тема 3. Типи глобалізаційних теорій***

1. Які основні типи глобалізаційних теорій Ви знаєте? Наведіть приклади теорій до кожного типу.
2. Що таке апологетичні теорії глобалізації? Чому вони апологетичні?
3. Що таке критичні теорії глобалізації? В чому полягає їхня критика?
4. Що таке реїфікуючі теорії глобалізації? Чим небезпечні натуралізація та реїфікація у дослідженні глобальних процесів?
5. В чому полягають основні тези теорії глобальної системи?
6. Які евристичні переваги теорії глобальної соціальності Ви можете виділити?
7. Які теоретичні виклики перед соціологією ставить теорія детериторіалізації соціального? Які слабкості цієї теорії Ви можете виділити?

***Тема 4. Економічна та політична глобалізація***

1. Які основні виміри економічної глобалізації Ви знаєте?
2. Як узгоджується економічна глобалізація та неоколоніальні процеси в сучасному світі?
3. Які основні соціальні наслідки економічної глобалізації відомі? Поясніть це на прикладі таких феноменів, як зайнятість, праця, професійність, фриланс та аутсорс.
4. Які можливості в дослідженні економічної глобалізації нам пропонує світ-системна теорія?

5. Які основні аргументи на виправдання глобалізації висуває Дж. Бхагваті? Як Ви їх оцінюєте?
6. Які евристичні пропозиції дають нам теоретики потоків та мереж? Які їх переваги та недоліки?
7. Які основні виміри політичної глобалізації Ви можете назвати?
8. Яку роль грає дискурс демократії та демократизації в політичних аспектах глобалізації?
9. Що таке постнаціональна політика та які інституціональні зміни у світовій політиці вона з собою несе?
10. Які основні трансформації відбуваються у сфері права за умов глобалізації?
11. Які «опоненти» є у «влади» в епоху глобалізації за Ульрихом Беком?
12. Чи реальним є неоколоніалізм? Які є аргументи за та проти?
13. Чи може бути глобальне громадянство? Чи можуть бути «ідентичності без ідентитетів» та «ідентичності без груп»?
14. З якими основними проблемами стикається держава в умовах глобалізації?

### ***Тема 5. Культурна глобалізація. Наука й освіта в умовах глобалізації***

1. Які основні прояви та тенденції культурної глобалізації Ви можете назвати?
2. Які зрушення відбуваються у сфері культурних ідентичностей у добу глобалізації?
3. Які організаційні параметри культурної глобалізації Ви можете назвати?
4. Що таке постматеріальні цінності? Наскільки релевантна ця концепція?
5. Що таке культурні фаст-фуди, культурні супермаркети та культурні індустрії? Які їх перспективи у XXI столітті?
6. Що таке мультикультуралізм? Чи дійсно інтеркультурний діалог має перспективи в новому світі нових релігій, сект, ідентичностей та тоталітаризмі?
7. Чи можлива глобальна етика в секулярну епоху? У якому вигляді, якщо так? Чому, якщо ні?
8. Які основні процеси у сфері науки та освіти за умов глобалізації відбуваються?
9. Чи синонімічні суспільство знань та світове суспільство?
10. Які ефекти несе з собою глобалізація науки?
11. Що таке дифузна модель глобалізації науки?
12. Чи вибудовується «світ-системна» картина наукового та освітнього простору?
13. Чому все частіше говорять про науку та освіту як про ринок та як глобальну торгову організацію?
14. Які антропологічні та соціологічні наслідки концептуалізації освічених людей як ресурсу суспільства знань?
15. Проаналізуйте Болонський процес як приклад глобалізаційних тенденцій у сфері освіти: pro et contra.

### ***Тема 6. Життєвий світ, сім'я, індивід: інтервенція чи конвергенція? Споживання в глобальному світі***

1. Які основні зміни у мікроримірах відбулися під впливом глобалізації?
2. Чи змінився статус та феноменальність праці в глобальних умовах? В чому це проявилось?
3. Які зрушення відбулися у сфері родини та шлюбу під впливом глобалізації?
4. Що таке роздільні («шпагатні») сім'ї? Які особливості глобалізації ілюструються цим прикладом?
5. Чому коммодифікація вільного часу є прикладом становлення індустрій культури? Чому Хабермас називає це «інтервенцією»?

6. Як змінюються повсякденні практики індивідів в епоху глобалізації?
7. Чому глобальне суспільство іноді називають суспільством глобалізованого споживання? Чому ця характеристика є есенціальною?
8. Чому можна розглядати глобалізацію як екстенсифікацію прибутку, а споживання – як інтенсифікацію? Як Ви розумієте цю тезу?
9. Наведіть приклади глобальних брендів та їхньої взаємодії одне з одним, а також з локальними брендами. Які нові нерівності та диференціації Ви тут вбачаєте?
10. Як постмодерністські теорії на прикладі М. Фуко та Ж. Бодрийяра пояснюють становлення глобалізації в глобальному світі? Що до цього може додати теорія Ж. Дельоза та Ф. Гваттарі? Як Ви розумієте карнавалізацію суспільства в цьому світлі? Як це поєднується з індустріальною макдональдизацією споживання?
11. Як Ви розумієте різницю між споживанням та споживацтвом (за де Граафом, Ванном та Нейлором)? Як це проявляється на прикладі харчування?

### ***Тема 7. СМІ та глобалізація***

1. Які основні комунікаційні передумови глобалізації Ви можете назвати?
2. Чим відрізняються технічні передумови від соціальних?
3. Інфоколоніалізм (за Е. Галумовим) чи хабермасівська «ідеальна комунікативна ситуація»? Наведіть приклади та аргументи.
4. Чи може «глобальне село» обмежитись тільки серіалами, кліпами, мемами у самоконституюванні? Наведіть аргументи.
5. Чим відрізняються основні підходи у вивченні ЗМІ та глобалізації?
6. Які основні тези девелопменталізму у дослідженні глобальних ЗМІ Вам відомі?
7. Які основні аргументи наводить культурний імперіалізм? Оцініть їх.

### ***Тема 8. Глобалізація та тероризм***

1. Яку роль грає воєнна сила в умовах глобального світу? Які трансформації відбулися у цьому вимірі за останні півстоліття?
2. Які взаємовідносини між (виробництвом) зброї та суверенітетом?
3. Що таке ринок насильства та чому він виникає саме у глобальних системах?
4. Чим відрізняється організоване насильство від молекулярного?
5. Які Вам відомі види війн у глобальному світі? Як би Ви описали основні відмінності та особливості цих видів?
6. Що тягне з собою глобалізація тероризму? Які небезпеки та нові феномени виникають з цим?
7. Які Вам відомі основні умови появи міжнародного тероризму?
8. Які етапи тероризм пройшов у своїй еволюції?
9. Чому ми можемо говорити про комерціалізацію тероризму та комодифікацію насильства?

### ***Тема 9-10. Антиглобалізм та альтерглобалізм: рухи, ідеології, практики, проекти***

1. Що таке антиглобалізм та як він співвідноситься з антиглобалізаційним рухом?
2. Які основні причини виникнення та розвитку антиглобалізму Ви можете виділити?
3. Які є основні принципи антиглобалістського руху?
4. Які основні антиглобалістські рухи відомі? Які основні практики цих рухів Ви знаєте?